

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
РАДА МОЛОДИХ УЧЕНИХ
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ ТА АСПІРАНТІВ

Студії з філології та журналістики

Випуск 7

**Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції
студентів та аспірантів
«Актуальні проблеми філології та журналістики»
(Ужгород, 24 травня 2022 року)**

Ужгород
2022

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Юрій Бідзіля	доктор наук із соціальних комунікацій, професор, декан філологічного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Галина Шкурко	кандидат філологічних наук, доцент, заступник декана з навчальної роботи філологічного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Олеся Харківська	кандидат філологічних наук, доцент, заступник декана філологічного факультету з наукової роботи ДВНЗ «УжНУ»
Марта Демчик	старший викладач, заступник декана філологічного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Наталія Венжинович	доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови ДВНЗ «УжНУ»
Оксана Кузьма	кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української літератури ДВНЗ «УжНУ»
Наталія Петріца	кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри словацької філології ДВНЗ «УжНУ»
Наталія Бедзір	доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри слов'янської філології та світової літератури ДВНЗ «УжНУ»
Євген Соломін	кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувач кафедри журналістики ДВНЗ «УжНУ»
Наталія Толочко	кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, голова Ради молодих учених та аспірантів філологічного факультету ДВНЗ «УжНУ»
Ірина Місяйло	голова Наукового товариства студентів та аспірантів філологічного факультету ДВНЗ «УжНУ»

Редактори напрямів: д. філол. н., проф. **Тиховська О.В.**, канд. філол. н., доц. **Балла Е.Ю.**, канд. філол. н., доц. **Баньої В.Ф.**, канд. філол. н., доц. **Лавер О.В.**, ст. викл. **Вотьканич М.І.**

Рецензенти: **Барчан В.В.** – д. філол. н., професор кафедри української літератури ДВНЗ «УжНУ»

Сабадош І.В. – д. філол. н., професор кафедри української мови ДВНЗ «УжНУ»

У збірнику вміщено матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції студентів та аспірантів «Актуальні проблеми філології та журналістики» (Ужгород, 24 травня 2022 року).

Для науковців, викладачів вишів, аспірантів, студентів і всіх, хто цікавиться проблемами мовознавства, літературознавства та журналістикознавства.

Студії з філології та журналістики: зб. наук. праць / редакційна колегія: Ю. Бідзіля, Г. Шкурко, О. Харківська та ін. Вип. 7. Ужгород, 2022. 234 с.

Рекомендовано до друку Редакційно-видавничою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

(протокол № 8 від 15 листопада 2022 р.)

та Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

(протокол № 10 від 21 листопада 2022 р.)

За мовне оформлення і науковий рівень публікацій відповідають автори

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	9
МОВОЗНАВСТВО	
Габрієлла Більце. ВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ТАБУ В ГОВІРЦІ СЕЛА КОРОЛЕВО БЕРЕГІВСЬКОГО РАЙОНУ	11
Марина Войтиченко. ЛЕКСИКА ВЕСІЛЬНОГО ОБРЯДУ У ГОВІРКАХ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ІРШАВЩИНИ.....	16
Інна Гарновдій. ЕПІТЕТИ У ТВОРЧОСТІ МИКОЛАЇ БОЖУК (на матеріалі збірки поезій «Я зберу той жар у пісню»).....	19
Вікторія Головач. ЕРГОНІМИ М. УЖГОРОД: СТРУКТУРНО- СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ.....	23
Тетяна Гранат. СУРЖИК У МОВЛЕННІ УКРАЇНЦІВ: ТИПОВІ ПОМИЛКИ.....	28
Вікторія Каназірська. ГОВІРКОВА СПЕЦИФІКА ЛЕКСЕМИ СОРОЧКА: ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНИЙ І ФОНЕТИЧНИЙ АСПЕКТИ.....	30
Андрій Капаці. КОМУНІКАТИВНО-ІНТЕНЦІЙНИЙ ДІАПАЗОН ЕТИКЕТНИХ ВИСЛОВЛЕНЬ В УКРАЇНСЬКОМОВНОМУ ФАТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	33
Татяна Кравцова. FUNKČNO-SÉMANTICKÉ VLASTNOSTI A PRAGMATICKÉ VYUŽITIE INDEFNÍT S KOMPONENTOM-KOĽVEK.....	37
Емілія Купець. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ТА ФУНКЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ (на матеріалі мовлення закарпатських студентів).....	41
Анастасія Машкара. ФРАЗЕМІКА РОМАНУ «БРАНЕЦЬ ЧОРНОГО ЛІСУ» МИРОСЛАВА ДОЧИНЦЯ.....	45
Анна Миндру. ПАРЕМІЙНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ СВЕКРУХИ ТА НЕВІСТКИ В НІМЕЦЬКОМУ ФОЛЬКЛОРІ.....	49
Каміла Немеш. NOVÁ TERMINOLOGICKÁ LEXIKA V EKONOMICKEJ KOMUNIKAČNEJ SFÉRE (pomenovania osôb mužského rodu).....	53

Олександра Павлів. ФЕНОМЕН АБРЕВІАЦІЇ В ОНЛАЙН-ДИСКУРСІ.....	57
Марія Притула. ЛЕКСИЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ ВОЄННОГО ЧАСУ: УТВОРЕННЯ НОВОЇ ЛЕКСИКИ ДЛЯ ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ СУЧАСНОСТІ.....	59
Марія Ріпей, Олена Кріслата. СЛОВОСПОЛУКИ НА ОСНОВІ, НА ПІДСТАВІ У ГАЗЕТНИХ ПУБЛІКАЦІЯХ.....	63
Анастасія Федорняк. ТЕМАТИЧНА ГРУПА «МІСТО»: СТАТИСТИЧНИЙ І СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ (на матеріалі корпусу ГРАК).....	65
Дарина Щербак. ЕТНОСТЕРЕОТИПИ В МІЖКУЛЬТУРНІЙ КОМУНІКАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	69

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Наталія Арутюнян. ГІЙОМ АПОЛЛІНЕР У ПОЕТИЧНІЙ РЕЦЕПЦІЇ ЛІНИ КОСТЕНКО.....	73
Юлія Бакус. ФОЛЬКЛОРИЗМ ЦИКЛУ «ІЗ НАРОДНИХ УСТ» ОЛЕКСИ СТОРОЖЕНКА.....	77
Адріана Генц. ТРАДИЦІЇ І НОВАТОРСТВО В ІСТОРІЯХ УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕНСТВА ХІХ–ХХ СТОЛІТТЯ.....	81
Назар Годованець. ПОСТАТЬ МИХАЙЛА ВОЗНЯКА В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ.....	85
Вероніка Гута. ХРИСТЯ ПРИТИКІВНА: ВІД РОБІТНИЦІ ДО ПРОПАЩОЇ ЖІНКИ (на матеріалі роману Панаса Мирного «Повія»).....	90
Уляна Далекорей. МОТИВ УТРАЧЕНОГО КОХАННЯ В ЛІРИЦІ ПОЕТІВ-РОМАНТИКІВ (В. Забіла, Є. Гребінка).....	94
Михайло Демчик. ЗАХИСТ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ В БОЮ НА КРАСНОМУ ПОЛІ: ІСТОРИЧНИЙ ТА ФОЛЬКЛОРОЗНАВЧИЙ КОНТЕКСТ.....	98
Андріяна Дербак. ПОЕТИЧНИЙ АВТОПОРТРЕТ ЛІРИЧНОЇ ГЕРОЇНИ ЛІНИ КОСТЕНКО.....	102
Марта Дика. СИНЕСТЕТИЧНА ОБРАЗНІСТЬ У ПОЕЗІЇ ІГОРЯ РИМАРУКА.....	106

Світлана Зінченко. GENRE PECULIARITY OF LIUDWIG TIECK'S PLAY «PUSS-IN- BOOTS».....	109
Юліана Клименко. AUTOBIOGRAFIZM «TRENÓW» JANA KOSCHANOWSKIEGO	112
Ксенія Козинець. ВЗІРЕЦЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ-ПАТРІОТКИ У ВІЗІЇ БОРИСА ГРІНЧЕНКА КРІЗЬ ПОЕМУ «МАТІЛЬДА АГРАМАНТЕ».....	116
Катерина Костик. РОМАН «НЕ ОЗИРАЙСЯ І МОВЧИ» МАКСА КІДРУКА: НАРАТИВНІ АСПЕКТИ.....	120
Марина Куштан. АВТОБІОГРАФІЧНІ МОТИВИ ЛІРИКИ ВАЛЕНТИНИ ЗІНЧЕНКО	123
Євгенія Куштинець. ІНТИМНА ЛІРИКА В ЗБІРЦІ ВАСИЛЯ ГУСТІ «ТИСА КАМІНЬ ОБТЕСАЛА».....	127
Михайло Лохман. ПОВІСТЬ «ДОРОГА ЛЮБОВІ» В КОНТЕКСТІ ІСТОРИЧНОЇ ПРОЗИ ЯНА КАЛИНЧАКА.....	130
Ганна Лук'янчук. ТЕМАТИЧНЕ ВИДАННЯ ЧАСОПISУ «ГРОМАДА» В УГОРЩИНІ: ДО ЮВІЛЕЮ ЛЕСІ УКРАЇНКИ.....	133
Марія Махновська. МОТИВ ЛЮДСЬКОГО БУТТЯ У ЗБІРЦІ ЮРІЯ ІЗДРИКА «МЕЛАНХОЛІЇ»	136
Девора-Марія Машлай. СТВОРЕННЯ «ВТОРИННОГО СВІТУ» У ЛІТЕРАТУРНО-МІФОЛОГІЧНОМУ ЕПОСІ ДЖ. Р. Р. ТОЛКІНА «СИЛЬМАРИЛІОН».....	139
Мирослава Морозова. ПОЕТИКА СУЧАСНОГО СЛОВАЦЬКОГО РОМАНУ (на прикладі роману Павола Ранкова «Матері»).....	143
Lenka Kyjanicová. PROBLEMATIKA (NE)ROVNOSTI A ZVONKA PRIPISOVANÝCH STEREOTYPNÝCH RODOVÝCH ROL V BASIN L.VADKERTI-GAVORNÍKOVEJ ZATMIEVAM A ZAŽÍHAM SA.....	147
Софія Паночко. ДЕМОНОЛОГІЧНІ ОБРАЗИ В УКРАЇНСЬКІЙ ПРОЗІ ХІХ СТОЛІТТЯ.....	150
Ольга Полицька. ПОВІСТЬ «ПЕРЕКИНЧИКИ» ЄВГЕНІЇ ЯРОШИНСЬКОЇ: ПРОБЛЕМА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЗРАДИ.....	154

Вероніка Сабо. ПОЕТИКА ТА СИМВОЛИ НОВЕЛИ ЯНА ГРУШОВСЬКОГО «МАММА МІЯ».....	157
Світлана Сімоненко. ЛІТЕРАТУРНО-ХУДОЖНЄ КНИЖКОВЕ ВИДАННЯ ЕПІЧНОГО ЖАНРУ	161
Антоніна Шипова. СПЕЦИФІКА ХУДОЖНЬОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ОБРАЗУ ГОНИХМАРНИКА В ОДНОЙМЕННОМУ РОМАНІ ДАРИ КОРНІЙ.....	164
Дзвенислава Ястремська. ІВАН ФРАНКО І МОДЕРНІЗМ.....	167
СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ	
Василина Браташук. ГЕНДЕРНА ДИСКРИМІНАЦІЯ В ПОЛІТИЦІ В УКРАЇНСЬКИХ ІНТЕРНЕТ-ЗМІ.....	172
Наталія Бурчєня. КОНЦЕПЦІЯ СУЧАСНОГО ПЕРІОДИЧНОГО ВИДАННЯ (на прикладі районної газети «Надслучанський вісник»).....	176
Юліанна Віщак. ГРАФІЧНИЙ ПЛАКАТ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	182
Дар'я Гарайда. ПІДГОТОВКА Й ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ МАТЕРІАЛІВ ПРО БЕЗПРИТУЛЬНИХ ТВАРИН У ТРАДИЦІЙНИХ І НОВІТНІХ МЕДІА.....	185
Данієла Гецько. СПЕЦИФІКА ОДНОСКЛАДНИХ РЕЧЕНЬ В ОНЛАЙН- ПУБЛІКАЦІЯХ ЖУРНАЛУ «УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ».....	188
Андріяна Гідей. СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК ІНСТРУМЕНТИ РЕАЛІЗАЦІЇ PR-КАМПАНІЇ	192
Вікторія Кенідра. ОСНОВНІ АСПЕКТИ ДЕСТРУКТИВНОГО ВПЛИВУ ФЕЙКОВИХ ПОВІДОМЛЕНЬ НА НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ В 2020-2021 РР.....	194
Софія Кравець, Зоряна Галаджун. СПОРТИВНИЙ БЛОГ ВЛАДИ СЕДАН: СКЛАДОВІ УСПІХУ	198
Тетяна Лєсюк. КОМПОЗИЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ АВТОРСЬКОЇ ПРОГРАМИ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ.....	201
Вікторія Лисик. ФУНКЦІЇ РЕГІОНАЛЬНИХ ЗМІ (на прикладі бродівської районної газети «Голос відродження»).....	203

Діана Маловічко. ОСОБЛИВОСТІ МЕДІАБРЕНДИНГУ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ У КОНТЕКСТІ ПРОСУВАННЯ УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА КОМУНІКАЦІЙ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОДА.....	209
Інна Молнар. ІСТОРИЧНІ ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ.....	212
Микита Педченко. ПОЛІТИЧНИЙ ПІАР В СТРУКТУРІ ВИБОРЧОЇ КАМПАНІЇ (на прикладі місцевих виборів 2020 р. до Ужгородської міської ради).....	215
Андріана Снарська. ІНСТРУМЕНТИ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ УЖГОРОДСЬКИХ КАВ'ЯРЕНЬ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ.....	217
Владислав Стецюк. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЯК ФОРМА ДІЄВОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (на прикладі дубенської газети «Дзеркало плюс»).....	220
Вікторія Шабельна, Мар'яна Кіца. СПЕЦИФІКА САЙТІВ УКРАЇНСЬКИХ ТА ЗАКОРДОННИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ АГЕНЦІЙ	224
Єлизавета Шереметьєва. ВІК ТА КРАСА ОЧИМА ДЕРЖАВНИХ ТА ЗАКОРДОННИХ ЗМІ	227
Ірина Якубець. ТЕХНІКИ СТОРІТЕЛІНГУ У ПРАКТИЦІ СУЧАСНОГО КОПІРАЙТЕРА.....	230

ГРАФІЧНИЙ ПЛАКАТ В УМОВАХ ПОВНОМАСШТАБНОЇ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

В умовах повномасштабної війни з росією понад 80 % українців стали на захист своєї держави. Мобілізація суспільства відбулася не лише до лав Збройних Сил, але й проявилася високим рівнем самоорганізації для інформаційного контрнаступу проти російської пропаганди. До цієї важливої роботи долучилися представники найрізноманітніших професій, зокрема й художники та дизайнери. Їхнє поле діяльності не обмежилось продажем авторських графічних продуктів для акумулювання коштів на потреби армії чи гуманітарної допомоги внутрішньо переміщеним особам. З-поміж іншого чимало митців забезпечують оригінальний ілюстративний матеріал для публікацій журналістів, блогерів, лідерів думок. Також дизайнери створюють власні інформаційні проекти у формі плакатів, листівок, наліпок, серій тематичних зображень тощо, які не лише широко тиражують засобами поліграфії, але й активно поширюють користувачі соціальних мереж. Так, наприклад, упродовж лютого-травня 2022 року за ініціативою креативного інституту «Projector» й онлайн-видання «Telegraf.design» розроблено спеціальний ресурс «База креативних постерів» [1]. Опубліковані на цьому сайті матеріали можна вільно завантажувати та розповсюджувати.

Англiцизм «постер» нині активно вживається паралельно з літературним відповідником «плакат». Найбільш узагальнене значення цього слова подано в академічному «Словнику української мови»: *«1. Малюнок з коротким текстом до нього, що закликає до чого-небудь, популяризує, рекламує щось. 2. Шматок, смуга тканини, паперу і т. ін. із закликком, лозунгом»* [2]. У нормативній літературі, що стосується сфери видавничої справи, закономірно найбільш уживаними є визначення закріплені в ДСТУ 3017:2015. Зокрема за критерієм знакової природи інформації плакат належить до образотворчих аркушевих видань, *«що містить зображення (рисунок, фотографію, фотомонтаж або їх поєднання) з невеликим пояснювальним текстом чи без нього»* [3, с. 4], а за матеріальною конструкцією – *«це аркушеве видання, задруковане з одного чи з обох боків аркуша та призначене для експонування»* [3, с. 6].

А. Андрейканіч, аналізуючи плакат як вид друкованої графіки, пропонує віднести його до окремого різновиду – плакатної графіки, що *«виконується за проектами митців у різних графічних та живописних техніках»* [4, с. 3]. Важливими для розуміння мистецької цінності та комунікаційного потенціалу плаката є твердження дослідника про те, що цей формат *«увібрав у себе найкращі досягнення станкової та книжкової графіки, фотографії та типографіки, а також є невід'ємною частиною візуальної культури, потужним засобом масової інформації та впливу на*

свідомість людей» [4, с. 3]. Водночас дискусійною видається теза А. Андрейканіча про те, що «сьогодні в плакатах часто використовують фотографію, як варіанти в поєднанні з малюнком та живописом, що, на жаль, значно зменшує художню вартість плаката. Тому велику увагу дослідники приділяють плакатам, створеним наприкінці XIX – початку XX ст.» [4, с. 3]. На наш погляд, це міркування дещо втратило актуальність з моменту публікації (2013 р.), адже нині частка оригінальних малюнків (креативних художніх рішень) суттєво зросла, а тому всебічне вивчення нових зразків графічних плакатів є перспективним завданням для українських і зарубіжних вчених. Принагідно зауважимо, що тут важливими факторами є не лише кількісні показники, але й якісні характеристики, які звичайно ж видозмінюються відповідно до вимог часу. В. Грищенко у статті «Особливості дизайну в мистецтві плаката», називаючи плакат «естетичним, актуальним, комунікативним об'єктом мистецтва дизайну», зазначає, що цей графічний формат «розвивається у тісному зв'язку з культурними, соціальними, ринковими чинниками. Кожен часовий зріз розкриває нові можливості плаката та корегує особливості його дизайну» [5, с. 139].

У межах цього дослідження ми проаналізували понад 400 плакатів, опублікованих на сайті «База креативних постерів». Результати статистичного обстеження дозволили виокремити такі тенденції щодо дизайну:

Структура. Серед проаналізованих плакатів 21,5 % – типографічні, тобто створенні за допомогою тільки текстових блоків. 44 % становлять постери, в яких поєднано текст та графічне зображення (колаж з малюнком або фото). 35 % плакатів містять лише зображення.

Текстові елементи. Більшість плакатів подано англійською мовою (52 %). Це закономірно, якщо врахувати, що їх розробили для інформування іноземців про російсько-українську війну та для того, щоб закликати світову спільноту реагувати на воєнні злочини окупантів шляхом введення санкцій, виходу з російського ринку відомих брендів, фінансової, військової та гуманітарної підтримки нашої держави. 40 % проаналізованих матеріалів – українськомовні. Здебільшого вони розраховані на внутрішню аудиторію й мають на меті знизити панічні настрої в суспільстві, мотивувати громадян до всебічної підтримки ЗСУ, вшанувати пам'ять про загиблих. Російськомовні плакати становлять 8 % від загальної кількості й адресовані в основному тим людям, які схвалюють окупацію України. Більшість цих матеріалів мають сатиричний характер (відверто висміюють неадекватні та жорстокі дії загарбників), однак є й такі, в яких містяться заклики до фізичного знищення окупантів та повалення тоталітарного режиму країни-агресора («*Tu хотів землі цієї, то тепер змішайся з нею*», «*Dear Putin, let's speed up to the part where you kill yourself in a bunker*», «*Русский ваенний карабль, іди ...*»). Фіксуємо досить велику частку нецензурної лексики (6 %). Цей факт не був типовим для

українського медіапростору, але в умовах війни проявився в усіх публічних сферах, відтак й у графічному дизайні. Водночас автори плакатів активно використовують відомі цитати українських класиків, наприклад, «... кайдани порвіте і вражою злою кров'ю волю окроніте» (Т. Шевченко); «Народ мій є, народ мій завжди буде, ніхто не перекреслить мій народ!...» (В. Симоненко).

Візуальні образи. У проаналізованих плакатах превалюють героїчні образи (38 %), які підкреслюють звитяжність української армії, єдність нації, силу волонтерського руху. 25 % – образи знищеної / розграбованої України, закатованих людей, розбитих сімей. 15 % становлять візуалізації, які стосуються зовнішньополітичних процесів: військової та гуманітарної допомоги Україні, діяльності дипломатів, впровадження економічних та гуманітарних обмежень щодо країни-агресора. 14 % плакатів містять саркастичні, карикатурні зображення російських окупантів. Помітно менше плакатів мають агресивний візуальний посил чи зображують сцени насильства (8 %). Тут простежується кореляція візуальних образів та наративів, які репрезентують текстові блоки.

Кольори. Більшість об'єктів на плакатах (88 %) забарвлені поєднаннями контрастних кольорів, натомість частота застосування пастельних палітр становить лише 4 %. Також небагато монохромних постерів – 8 %. Така тенденція загалом є звичною щодо оформлення усіх видів плакатів, адже першочерговою їхньою функцією є привернення уваги. Однак важко назвати класичним активне поєднання жовто-блакитних барв, які становлять 20 % аналізованого матеріалу, адже за комплементарною схемою жовтий краще поєднується з фіолетовим, а блакитний – з оранжевим. Очевидно, що автори плакатів мали на меті акцентувати на національній айдентиці, тому за основу брали кольори Державного Прапора України. Аналогічну тенденцію фіксуємо й щодо використання червоно-чорних комбінацій (17,5 %), які на пряму асоціюються з прапором ОУН УПА – символом національно-визвольної боротьби нашого народу. Щодо останнього, то цілком логічним може бути й інше пояснення, адже червоний у першу чергу асоціюється з небезпекою, заборонаю, кров'ю, агресією, а чорний – з темрявою, смертю, брудом... Тому активне використання цих кольорів є зрозумілим і типовим в умовах війни. Так само закономірним видається й активне використання спектру зеленого (11 %), адже це колір військової форми і техніки.

У цьому контексті цікавим є експеримент Е. Позднякової-Кирбят'євої, описаний у праці «Психосемантика кольору в дослідженні соціальної пам'яті про війну». Для вивчення соціально-історичної пам'яті про Другу світову війну респондентам було поставлене питання: «Якими з перерахованих кольорів Ви скористалися б, якби малювали картину про війну?». За словами дослідниці, результат анкетування засвідчив, що «палітра для зображення війни в основному складається з чорного, червоного, сірого і коричневого кольорів. Але зустрічаються практично всі

кольори, лише з різною частотою. Найрідше зустрічаються кольори жовтий, зелений і фіолетовий» [6, с. 161]. Частково наші спостереження щодо колористики плакатів в умовах війни підтверджують результати згаданого дослідження, однак щодо жовтого, блакитного та зеленого фіксуємо дещо інші результати.

Отже, проаналізувавши плакати, створені впродовж перших місяців повномасштабної російсько-української війни, розуміємо як суспільні, політичні, воєнні процеси впливають на культуру, зокрема, дизайн. Отримані результати увиразнюють наше уявлення про графічні тенденції, які формуються зараз та в подальшому можуть бути корисними для створення цілісної картини історії українського графічного мистецтва.

ЛІТЕРАТУРА

1. База креативних постерів. URL: <https://standwithukraine.super.site/a441535fb4fb4a9cab4cda445ee3a869> (дата звернення: 3.04.2022).
2. Словник української мови: в 11 томах. Том 6. 1975. с. 558
3. ДСТУ 3017:2015. Видання. Основні види. [Чинний від 2016-07-01]. Вид. офіц. Київ: ДП «УкрНДНЦ», 2016. 42 с.
4. Андрейканіч А. І. Плакат: його види та жанри. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*. 2013. №. 19 (1). С. 121–126.
5. Грищенко В. В. Особливості дизайну в мистецтві плаката. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. 2011. № 6. С. 138–140.
6. Позднякова-Кирбят'єва Е. Г. Психосемантика кольору в дослідженні соціальної пам'яті про війну. *Нова парадигма*. 2013. Вип. 116. С. 158–168.

Юліанна Віщак, студентка 5 курсу філологічного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Науковий керівник – *Р. В. Пазюк*, кандидат філологічних наук, доцент кафедри журналістики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Дар'я Гарайда

ПІДГОТОВКА Й ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ МАТЕРІАЛІВ ПРО БЕЗПРИТУЛЬНИХ ТВАРИН У ТРАДИЦІЙНИХ І НОВІТНІХ МЕДІА

Соціальна тематика в медіа впливає на формування громадської думки, а також допомагає розвитку України як правової, демократичної держави. Привертаючи увагу аудиторії до нагальних проблем та пропонуючи шляхи вирішення, журналісти сприяють толерантності в суспільстві. У традиційних і новітніх медіа є чимало можливостей для